

מהנישואין ראש אין אט עושין להם נישואין חייסין למכשול עון שיכורו ליד תקלה :

ורע דהרדכ'ז ח"כ סי' תשל"ה הובא בכ"ה סימן קנ"ב הנ'טו אות י"ב כתב דהיום שנהנו לקרע בגט מיד אחר הנתינה קרע כ"ד שהוא עומר לראיה שנתגרשה בו אפילו הכעל מערער והגט יולא מתחת ידה קרע שתי וערב היא נאמנת לומר שנתגרשה בו וכן הרב יד אהרן שם ובא"הט וכס"א שם הביאו דבריו ועין רואה בהנהגות מהר"ח מודעיו"ל אשר בס"ס בדרך משה למתהרמ"ג הקשה לו ע"ז ממ"ש בכתובות דף פ"ט רקאמר ובי תימא נקרעיה חמרה בעינא לאנסוכי ביה ע"כ ואי מהא לא איריא דאיכא למומר שזה דוקא בזמנא דאין לסם מנהג קבוצ לקרעו קרע כ"ד כזמן הזה וא"כ אין הוכחה בדבר שכל לידה שלם אס הוא נמצא ביום קרע משא"כ עתה רא"ל לקרעו אלא א"כ כל לידה שלם :

אד אנכי הוואה לו למנ"ר בתשוכות ח"ה סי' ש"א ש"ד והביאו הרב ת"דא בת"ש ח"א דף מ"ז דהדר מר משמעתיה שכתב שם ו"ל אע"ג דמקריעין לניטא היינו כדי לגלות שכל ליד האשה ונתגרשה בו וב"ד קרעוהו קרע שאינו של כ"ד שהוא שתי וערב . אבל לעולם עומר לראיה מפני תקון העולם שהרי אין משליכין אותו לאיבוד אלא שנותנין ביד האשה לשמור אותו או מניחין אותו ביד כ"ד לראיה אע"פי שנקרע לא מפני כך יפסל מלקחת ראה ממנו שאם ימות אחד מעידי מסירה או הלך למד"ה ויערער הכעל לומר לא גרשתיה תולא האשה הגט אשר בידה או ביד הכ"ד שיש עליו עדים אע"פי שקרע ואינו קרע כ"ד כלל דמילתא קרעינן ליה קרע שאינו של כ"ד וקרע כ"ד היינו שתי וערב ראי לא תימא הכי אלא קרעינן ליה קרע כ"ד אמאי לא חייסין לתקון העולם שמה יבוא הכעל ויערער . לכך נהגתי לקרעו לאורכו לבר ע"כ . הרי ההפך ממ"ש שם שאפילו קרע כ"ד אין ערעורו של בעל כלום ואלו הבא ערעור הכעל איתיה אס נקרע ש"ע והיתמה על הרב חיר"א שם דכל רז לא חניס ליה ושמעתיה דהרדכ'ז ח"כ בפומיה כוליה יומא והכיח דבריו אלו של ח"ה והמה בכתובים אלו ולא זכר שר ממ"ש מדבריו אלו שברפוס שהוא בהפך :

והנה תלמודו מהריק"ש סימן ח' דעתו כל שהגט יולא מתחת ידי הב"ד קרע קרע כ"ד או מיד הסופר אין ה"כ רואה ראה שנתגרשה בו אבל אס יולא מתחת ידה קרע ש"ע לא ואפילו שתקיימנו עכשיו כמ"ש שם בקי' כ"ג והביא דבריו הרב ג"ק סי' קכ"ה סל"ד ולא אחי בדעת רבו הרדכ'ז לא באותה תשובה של ח"כ דשם אפילו מתחת ידי האשה קרע קרע ש"ע תנשא בו ואין ערעור הכעל כלום מטעם דעכשיו נהנו לקרעו תקף אחר נתינה ואילו מהריק"ש לא התיר רק אס יולא מתחת ידי הב"ד או מהסופר משא"כ אס יולא מתחת ידי האשה וכדאי על מה שנהנו האירנא לקרעו קאמר וכן לא כמ"ש שם כמ"ה דהגם שנהנו לקרעו אינו לראיה אס נקרע ש"ע ואפילו מונח ביד הב"ד לכן כתב מפני ח"ה קרעינן אותו לאורכו משא"כ לדעת מהריק"ש כל שולא מיד הב"ד או מיד הסופר עומר לראיה הוא כשגם קרע ש"ע :

וראיתי להרב המגיה בספר קול אליהו ח"כ במחנהו ששם דף כ"ו הביא מדברי מהריק"ש והרדכ'ז ח"כ הנ"ל וכנראה דראה לומר דבריו

מהריק"ש והרדכ'ז אחרים הם ואס כוונתו כך אינו כן כמבואר :

והנה הרב סל"ל הביא מזכרונות הרב אביו שכתב דע"כ לא הזריכו למעשה כ"ד ביד האשה אלא כשאין הגט בידה אבל כשנותנין לה הגט קרע בוחבין מאחוריו אכן דח"ל בפנינו נתגרשה האשה פכ"פ מפלוגי כ"פ כגט זה כדת וכהלכה ככיסול וכו' ולראיה מהימנא וכו' וכן נהגו כפה נא אמון ודי בזה וכו' לא זריך ובארלות הללו ארץ מלחם לנבולותיה אקריה דמר הרדכ'ז וכמו שכן הוגר לי דמהר"ש אלנאזי טהג כהרדכ'ז לתת הגט קרע ביד האשה לראיה שתנשא בו אס רואה ללכת למ"ה וכ"ש למה שהנהגתי לכתוב בדבר האמור וזה אינו אלא לשפרא דמילתא עכ"ל :

ויש להרנש במאי דנקיט ואיזל כהרדכ'ז והסכים דהכתובה זו שאחורי הגט אינא כי אס לשפרא דמילתא ודרי למהריק"ש לא סליק שפיר דוקא כשהגט יולא קרע מתחת ידי כ"ד או מיד הסופר אבל מתחת ידי האשה אינו לראיה והוא שם . למעלה מזה הזכיר מדברי מהריק"ש הנז' והוא נמו מאריה דאתרייהו בארץ מלחם למ"ד והא ודאי מנ"ר מהריק"ש חשיב אחרון לבני רבו הרדכ'ז מה גם בהגלות נגלות דהדר מר משמעתיה בת"ה הנז' דכל שקרע קרע כ"ד שהוא ש"ע אינו עומר לראיה עוד כפשטא דס"ס דכתובות הנז' :

מודע לבינה בנוסח כעל המוליד גט לאשהו שכתב מרן ככ"י סי' קמ"א כתב בו וחתומות הגט יודעוהו לט הקסם מרן אמאי זריכין כיון שהזריכו לבעל לומר בפני נכתב ובפ"כ שלא לכת לטעות בשליח ששם דבר זה מעכב וכשליח האמינוהו רז"ל בקיומו דרכורו זה ואע"ג דהרדכ'ז ח"כ א"א שם לא הזריכו לבעל לומר כן האחרונים הסכימו דאין לחלק בינו לשליח אבל הכרת כ"ד למאי אנטריכא תימיה קיימת היא וכיון שאין לורך לזה ממילא אין זריך לב"ד בכתב הזה והרב המכתב דף קי"ו כתב שא"ל שום כתב ביד הכעל ולכך השמיטו זה הרב המפה והרב הלבוש דאפילו בשליח הולכה ח"ל לשטר ההרשאה כי אס מפני שכתב בה שהבעל מינהו לעשות שליח אחר וכן כמה שלוחים וזה לא שייך בבעל ומ"מ אס לא יועיל לא וייק ועיקר כתיבה זו כי אס להודיע לתקום הנתינה איך יתנסה משום שאינם בקיאים כ"כ ולכן לא כתב לה הגט במקום שהיא שם ואגב מודיעים אותם שכתב כהוגן ובפני הכעל נכתב ונתחם כדי שיכול הוא לומר לה כן בפני נכתב ובפ"כ ומה שהרב דבר משה והרב בארות המים נוסחתם כלשון כ"ד אינו אלא משום שכן מנהגם בכל הניטין וכמ"ל אבל ודאי הכעל זריך ליתט בפני ג' בשליח וכמ"ש הרב המכתב מלשון מור"ם שכתב ומתנו לה בשליח :

ופעם אחת שהוכרחנו לעשות זה כתבתי כתב זה כלשון עדים כלשון שכתב הרב בארות המים וחתמו בו עידי הגט כמו שכן בהרשאה שביד השליח ראט תופסין כמאז דאמרי דעידי הגט הן הן עידי ההרשאה וכתבנו עליהו הנפק כמותב תלתא כמו שכן אינו עושין בהרשאה וכתב זה אין בו עדות לשנאמר מפייהם ולא מפי כתבם דכל עיקר הכתיבה כי אס להודיע לבני מקום הנתינה היאך יתנהגו כנתינתו מידו לידה וכמ"ש לעיל :